

มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา
Course Specification

0102351 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainable Development Goals)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

หมวด		หน้า
หมวดที่ 1	ข้อมูลทั่วไป	1
หมวดที่ 2	จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	2
หมวดที่ 3	ลักษณะและการดำเนินการ	2
หมวดที่ 4	การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต	3
หมวดที่ 5	แผนการสอนและการประเมินผล	6
หมวดที่ 6	ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน	7
หมวดที่ 7	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา	8

รายละเอียดของรายวิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102351 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Sustainable Development Goals) 3 หน่วยกิต (3-0-6)

ความหมาย พัฒนาการ รูปแบบ และแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมไทยและสังคมโลก การขับเคลื่อนการพัฒนาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมกับบทบาททางเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยวิเคราะห์กรณีศึกษา

Definitions, development, forms, and concepts of sustainable development; sustainable development goals; sustainable development in the context of Thai and global society; driving development towards goals of sustainable development; public sectors, private sector, and civil society organizations (CSO) with the role of economy, society and environment in supporting for goals of sustainable development by analyzing case study

รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pro-requisite) ไม่มี

รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) ไม่มี

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน ประเภทรายวิชาเอกเลือก

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ผศ. ดำรงค์ศักดิ์ แก้วเพ็ง

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาปลาย/ชั้นปีที่ 2

6. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา

7. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

16 มกราคม 2564

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 สามารถอธิบายความหมาย พัฒนาการ รูปแบบและแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 1.2 สามารถอธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมไทยและสังคมโลก
- 1.3 สามารถอธิบายการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 1.4 สามารถวิเคราะห์บทบาททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมกรณีศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสำนึก ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ตลอดจนมีความสามารถอย่างเพียงพอในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงาน ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
4 5 ชั่วโมง / ภาคการศึกษา	เมื่อประเมินเห็นว่าผู้เรียนยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือผู้เรียนต้องการเพิ่มเติมเนื้อหา	- กรณีศึกษา - ศึกษาดูงาน - รายวิชานี้จัดการการเรียนการสอนโดยบูรณาการกับ (1) โครงการห้องปฏิบัติการชุมชน (2) โครงการเพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์	6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

		การบริหารและพัฒนา ชุมชน (3) โครงการ จัดการเรียนรู้การบริการ และพัฒนาชุมชนโดย ชุมชนเป็นฐาน โดยใช้ เวลาไม่น้อยกว่า 15 ชม.	
--	--	--	--

คำชี้แจงภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ และช่องทางในการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

1 ชั่วโมง/สัปดาห์ สำหรับนิสิตที่ต้องการ โดยจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. แผนที่การกระจายความรับผิดชอบ (นำข้อมูลจาก ข้อ 3 หมวดที่ 4 ในเล่ม มคอ.2)

ระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้หัวข้อย่อยแต่ละหัวข้อตามที่ปรากฏในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบของรายวิชา (Curriculum Mapping) ตามที่กำหนดใน เล่ม มคอ.2 สัปดาห์ที่ประเมิน และสัดส่วนของการประเมิน

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้		3. ทักษะทาง ปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			5. ทักษะ การ วิเคราะห์	
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2
0102351 เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	●	●			●		●	●	○	●	○	●	●	○

(นำข้อมูลจาก ข้อ 3 หมวดที่ 4 ในเล่ม มคอ.2)

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
● 1.1 มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อน มนุษย์เพื่อการบริหารและ พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	● ผสมผสานการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกัน	● การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและ ในกิจกรรมอื่นๆ
● 1.2 มีอุดมการณ์และจิต วิญญาณของการเป็นนักพัฒนา	● ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง	● การสังเกตพฤติกรรมและการ สัมภาษณ์

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
☐ 1.3 [คลิกพิมพ์] ☒ 1.4 [คลิกพิมพ์]	จากเอกสาร หนังสือ/ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การนำเสนอกรณีศึกษา การทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อประกอบการอภิปรายและวิเคราะห์จากกิจกรรมกลุ่มย่อย	ผลสัมฤทธิ์จากการเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม และการจัดการตนเอง
2. ด้านความรู้		
☒ 2.1 มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบสังคมไทย สังคมโลก ที่เชื่อมโยงสู่ชุมชน และ กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา ☐ 2.2 [คลิกพิมพ์] ☐ 2.3 [คลิกพิมพ์] ☐ 2.4 [คลิกพิมพ์]	- ผสมผสานการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน - ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง จากเอกสารหนังสือ/ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - การนำเสนอรายงาน เพื่อประกอบการอภิปรายและการวิเคราะห์ - การศึกษาดูงาน	- การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและในกิจกรรมอื่นๆ - การนำเสนอรายงานกรณีศึกษา - การสอบประจำภาค
3. ด้านทักษะทางปัญญา		
☐ 3.1 มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ กระบวนการ และเทคนิควิธีการพัฒนาชุมชน ตลอดจนมีความสามารถในการวางแผนและบริหารโครงการพัฒนาชุมชนบนพื้นฐานของจริยศาสตร์การพัฒนา เพื่อนำไปสู่ชุมชนพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ☐ 3.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์ระบบ กลไก การบริหารจัดการองค์กรชุมชน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาชุมชน	- ผสมผสานการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน - กรณีศึกษา (กิจกรรมกลุ่ม) - การระดมสมอง - การศึกษาดูงาน	- การนำเสนอรายงานกรณีศึกษา - การวิเคราะห์กรณีศึกษาจาก การศึกษาดูงาน - การสอบประจำภาค

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
อย่างยั่งยืน		
●○ 3.3 มีความสามารถในการ ประกอบการประชุม ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่ชุมชนพึ่งตนเอง		
●○ 3.4 มีความสามารถในการ พัฒนาและประยุกต์ใช้ นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม		
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ		
●○ 4.1 เคารพกฎระเบียบสังคม และมีความรับผิดชอบต่อ ตนเอง ชุมชน และสังคม	● เปิดเวทีหรือโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนการสอน ● จัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ● มอบหมายงานบุคคลและงานกลุ่ม	● การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ● การนำเสนอรายงาน
●○ 4.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เคารพและให้คุณค่าแก่ตนเอง และผู้อื่น		
●○ 4.3 มีจิตอาสาและสำนึก สาธารณะ สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกของชุมชนและ สังคม		
●○ 4.4 ยอมรับความแตกต่างทาง ความคิดและวัฒนธรรม เรียนรู้ ที่จะอยู่ร่วมกับสมาชิกในสังคม ที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข		
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
●○ 5.1 มีทักษะในการพัฒนาองค์	● ผสมผสานการบรรยาย กิจกรรม	● ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ได้

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
ความรู้อันนำไปสู่การบริหารและพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะทักษะ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย ●○ 5.2 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ และนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างกระบวนการบริหารและพัฒนาชุมชน ●○ 5.3 [คลิกพิมพ์] ●○ 5.4 [คลิกพิมพ์]	กลุ่มย่อย ● มอบหมายงานบุคคลและงานกลุ่ม ● กรณีศึกษา (ฝึกปฏิบัติกับชุมชน)	มอบหมาย ● การนำเสนอรายงาน

คำชี้แจง หากหลักสูตรมี มคอ.1 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้แล้วให้นำมาตรฐานผลการเรียนรู้ตาม มคอ.1 มาใช้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำของหลักสูตร หากยังไม่มี มคอ.1 ให้ใช้มาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและมาตรฐานการเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ และถอดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มาเป็นผลการเรียนรู้แต่ละด้าน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1-2	- แนวคิด และความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง - งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
3-4	- พัฒนาการของการพัฒนาที่ยั่งยืน	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง - งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
5-6	- ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนากับความยั่งยืน	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง นำเสนอ - งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
7-8	- รูปแบบและเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง นำเสนอ - งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
9-10	- การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมไทยและสังคมโลก	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง นำเสนอ - งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
11-12	- การขับเคลื่อนการพัฒนาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	4	4	- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตัวเอง นำเสนอ งานที่มอบหมาย - สอบย่อย	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
13	- กรณีศึกษาองค์กรภาครัฐ: บทบาททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2	2	- นำเสนอกรณีศึกษา - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
14	- กรณีศึกษาภาคเอกชน: บทบาททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2	2	- นำเสนอกรณีศึกษา - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
15	- กรณีศึกษาภาคประชาสังคม: บทบาททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2	2	- นำเสนอกรณีศึกษา - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	ในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน				
16	- สรุปและประมวลความคิดรวบยอด	3		- บรรยาย - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผศ. ดำรงค์ศักดิ์
17	สอบปลายภาค				
18					

หมายเหตุ รายวิชานี้จัดการการเรียนการสอนโดยบูรณาการกับ (1) โครงการห้องปฏิบัติการชุมชน (2) โครงการเพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์การบริหารและพัฒนาชุมชน (3) โครงการจัดการเรียนรู้การบริการและพัฒนาชุมชนโดยชุมชนเป็นฐาน โดยใช้เวลาไม่น้อยกว่า 15 ชม.

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ การ ประเมิน	ลักษณะการประเมิน (เช่น สอบ รายงาน โครงงาน ฯลฯ)	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของ คะแนนที่ ประเมิน
1	งาน/กิจกรรมที่ได้มอบหมาย	ทุกสัปดาห์	20
2	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ	ทุกสัปดาห์	20
3	การเข้าชั้นเรียนและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ทุกสัปดาห์	10
4	รายงานที่ได้มอบหมาย	16	20
4	การสอบย่อยระหว่างภาค	สัปดาห์ 1- 12	20
5	การสอบปลายภาค	18	30
รวม			100 %

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1	[ผลการเรียนรู้หัวข้อ ย่อย แต่ละหัวข้อ ตามที่ปรากฏในแผน	งาน/กิจกรรมที่ได้มอบหมาย	ทุกสัปดาห์	20

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
	ที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบของรายวิชา (Curriculum Mapping) ตามที่กำหนดในรายละเอียดของหลักสูตร มคอ.2]			

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

พระธรรมปิฎก. (2562) การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม. 2539.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2556.

ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. ชุมชน. สงขลา: บริษัท นาสิลป์โฆษณา จำกัด, 2556.

ณัฐนรี ศรีทอง. การเพิ่มศักยภาพภาวะผู้นำในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2552.

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอูน). บรรณาธิการ. การพัฒนาชุมชนประยุกต์: แนวคิดและการบูรณาการ. กรุงเทพฯ : บริษัท ดีไซน์ ดีไลต์ จำกัด, 2555.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบล็อก, 2534.

สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา, 2542.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา: เนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สุรางค์. ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

David C. Korten and Rudi Klauss. (ed.) People-Centered Development. Kumarian Press. 1984.

Hayden Roberts. Community Development: Learning and Action. Toronto: University of Toronto Press, 1979.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

- นิสิตสามารถเข้าประเมินผลการเรียนการสอนตามแบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย
- การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามรายวิชาที่กำหนด โดยเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของนิสิต
- ผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของนิสิต
- วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคจากการสอน (SWOT Analysis)

3. การปรับปรุงการสอน

- เพิ่มเติมเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับความต้องการของนิสิต
- รูปแบบและเทคนิควิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียน
- ตลอดจนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มากขึ้น

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- คณะกรรมการประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนิสิต จากข้อสอบ วิธีการให้คะแนนสอบ และค่าระดับชั้น
- ทวนสอบจากการนำเอาองค์ความรู้ของรายวิชาไปปรับใช้ในการฝึกปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ดำเนินการทบทวนและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชาทุกปีการศึกษา โดยจะนำผลจากการประเมินการเรียนการสอนของนิสิตและผู้สอน
- จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นจากคณาจารย์สาขาการพัฒนาชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรต่อไป